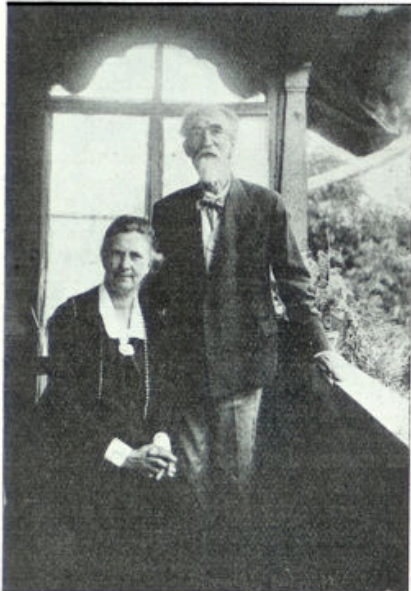

CELESTINE OLIPHANT-SCHOCH

DE ENGELSCH E SCHRIJVER JOHN STIRLING heeft ze genoemd — de lieflijke pelgrims van de Ster van Bethlehem.

Daar bedoelde hij mede de vrouwen, die op bijzondere wijze haar liefde tot den Heere Jezus hebben doen blijken, zooals Helena, de moeder van Constantijn, den eersten Christenkeizer, die al haar rijkdommen besteedde om de geboorteplaats van den Zoon van God in eere te houden.

Het echtpaar Oliphant—Schoch in hun landhuisje in Italië.

Men noemde haar spottend: de vrouw van den stal.

Maar zij nam de kribbe en voorzichtig borg ze die op in de kerk van St. Sophie in Constantinopel, en een

groot grijs klooster liet ze bouwen op het veld, waar de herders de engelen hadden gehoord.

Zestig jaar daarna trokken hooggeplaatste vrouwen uit Rome, Melania en Paula en Eutochium en woonden vele jaren te Bethlehem, de nagedachtenis van Jezus Christus eerende door liefdewerken en daden van barmhartigheid.

Na dezen waren er nog velen, die men „de lieflijke pelgrims van de ster van Bethlehem” zou kunnen noemen, totdat ze begrepen, dat het niet noodig was om naar Jeruzalem te trekken als men tot deze orde wilde behooren, want in eigen omgeving was arbeid te over, dien men om 's Heeren wil kon doen.

Dat is het levensdoel van vele vrouwen geweest. Sommigen zijn den marteldood gestorven, anderen traden op den voorgrond, zoodat ieder over hen sprak — ook waren er, die in een vergeten huisje in een onaanzienlijke buurt het licht deden schijnen, dat van Christus moest getuigen!

Ook zij waren lieflijke pelgrims van de Ster van Bethlehem en zij gaven, als ze werden afgelost, de lichtende flambouwen en de kleine flakkerlichtjes over aan de jongeren en sterkeren, die na haar kwamen.

Als ik aan het leven van Mevrouw Oliphant-Schoch denk, dan komt mij die benaming van den Engelschen schrijver weer te binnen.

Ze is een van degenen geweest, die haar fakkel hoog heeft weten te houden gedurende haar gansche leven en nooit is haar arm moede geworden die vast te houden of heeft haar mond verzuimd te getuigen.

Ter gelegenheid van haar zeventigsten verjaardag is bij de erven Bijleveld een levensgeschiedenis van haar uitgekomen. ¹⁾

Het is degene, die dit boek leest, alsof hij op be-

zoek komt bij Mevrouw Oliphant en alsof zij op haar eigenaardige vlotte manier uit haar leven vertelt. Dat het talentvolle, begaafde meisje naar den fellen oproep van Generaal Booth luisterde — ik heb u noodig — was, omdat haar opvoeding haar tot zoo'n groot offer had afgestemd.

„Als ik mijn jeugd herdenk,” zegt Mevrouw Oliphant, „dan weet ik, dat God altijd in mijn leven is geweest. Alle groote menschen om mij heen hadden dien God lief, Hij was het waard, dat men het beste aan Hem gaf.”

Onze lieve, kleine, gracieuse Fransche grootmoeder sprak altijd over de goedheid van God, en toen ze heel oud werd, was er maar één ding, waarover ze zich bekommerde, dat was of de menschen en de kinderen wel op le petit chemin ²⁾ waren. Ze zong haar schat van liederen over de goedheid des Heeren en die liederen bleven in de herinnering van haar kleinkinderen en achterkleinkinderen voortleven.

Er is geen grooter zegen voor kinderen denkbaar, dan dat zij zien, dat de ouderen, ondanks tekortkomingen, ernst maken met hun godsdienst, en dat zij beleven wat zij belijden.

Ook de vele ernstige, zeer bijzondere bekende Christenen, die Mevrouw Oliphant in het ouderlijk huis ontmoette, bereidden haar voor tot de taak, die haar in het leven wachtte.

Die taak is niet gemakkelijk geweest. Als men haar volgt op haar levensweg, die door zoo veel verschillende landen liep, waar ze steeds in een andere taal haar liederen moest zingen en haar toespraken moest houden en zich instellen op een gansch andere volksmentaliteit, dan begrijpt men, dat het geen kinderspel is geweest en dat ze het wis en zeker niet uitgehouden zou hebben, als ze niet vast geloofd had in God en in haar roeping.

God schonk haar Zijn zegen, maar het meest heeft Hij haar gezegend, toen Hij haar op den weg zond Ds Elwin Oliphant, predikant in de Engelsche staatskerk, die na grooten zielestrijd en ondanks harde, kerkelijke critiek, er toe kwam om zijn ambt neer te leggen en toe te treden tot de getrouwen, die Generaal Booth hielpen. Mevrouw Butler heeft eens van haar man gesproken als van een „der heiligen van de twintigste eeuw.” Ik geloof, dat Mevrouw Oliphant hetzelfde zou kunnen doen. Iedereen, die dezen prediker gekend heeft of nog kent, zal onder den indruk gekomen zijn van zijn hoogstaand Christelijk leven.

Mevrouw Oliphant en haar man zijn — ook in ons land — bij velen bekenden; menschen, die later op allerlei gebied een vooraanstaande plaats hebben ingenomen, tot grooten zegen zijn geweest, want als deze beiden spraken, dan stroomden de zalen vol.

Aandoenlijk is het, als Mevrouw Oliphant vertelt, hoe ze eens den hoed — Halleluja-hoed spottend genoemd door de menschen — neerlegde voor haar God met de bede, dat ze deze livrei toch met eere zou mogen dragen.

Die livrei was toen niet geëerd bij de menschen — het succes, dat later geboekt werd, moest met tranen en moeite worden gekocht. In Genève werden ze eens bijna gesteengd; in Vallorbe trokken ze den Commissioner aan zijn baard het platform af; in Frankrijk hebben ze een paar malen bijna het leven er bij ingeschoten, achtervolgd als ze werden door een woedende menigte; in Zweden bleef eens de trein twee dagen in de sneeuw steken; in Noorwegen leden ze bijna schipbreuk, en in Duitschland mochten in het begin

¹⁾ „Het beste voor het hoogste.” ²⁾ het smalle pad.

alleen die menschen naar de bijeenkomst, die een permissiekaartje op het politiebureau hadden gehaald!!

Alle moeders zullen kunnen begrijpen, wat het telkens voor Mevrouw Oliphant geweest is, haar kinderen te moeten achterlaten, ook al wist zij ze goed verzorgd.

Het is nu eenige jaren geleden, dat ik naar het kleine Italiaansche dorpje reisde om den heer en mevrouw Oliphant te ontmoeten. Ik had ze zoo dikwijls hooren spreken en getuigen in den opgang van hun leven, toen alles om hen heen succes en voorspoed leek en de menschen zich verdrongen om hen te hooren. Nu zou ik ze ontmoeten als het heel stil om hen heen op den levensweg geworden is en al de eerbetuigingen om hen heen verstomd zijn en al de toejuichingen verklonken.

De man, die eens met gloed de meest welsprekende redevoeringen had gehouden voor opeengepakte scharen van menschen, beschikte nu nog slechts over een zwakke stem, en de vrouw, die heel haar leven had besteed om zingend en sprekend het Evangelie te brengen en in de grootste zalen der hoofdsteden van Europa was

opgetreden, had nu slechts een paar leden van het kleine huishouden als auditorium.

Over gezondheid werd niet gesproken. Een sfeer van blijde dankbare godsvrucht was in het huis. Geen klagen over kruis, maar dank en vreugde over Gods nabijheid. Ik zal ook niet licht vergeten, hoe Kolonel Oliphant met ons bad voordat we heengingen. Hoeveel menschen doen dat, als ze familiebezoek krijgen? Iets later schreef Mevrouw Oliphant mij:

Mijn godsdienst loopt langs steeds eenvoudiger lijnen

En tot dien eenvoud vlucht ik telkens weer.

God is mijn Vader, Jezus is mijn Heiland,

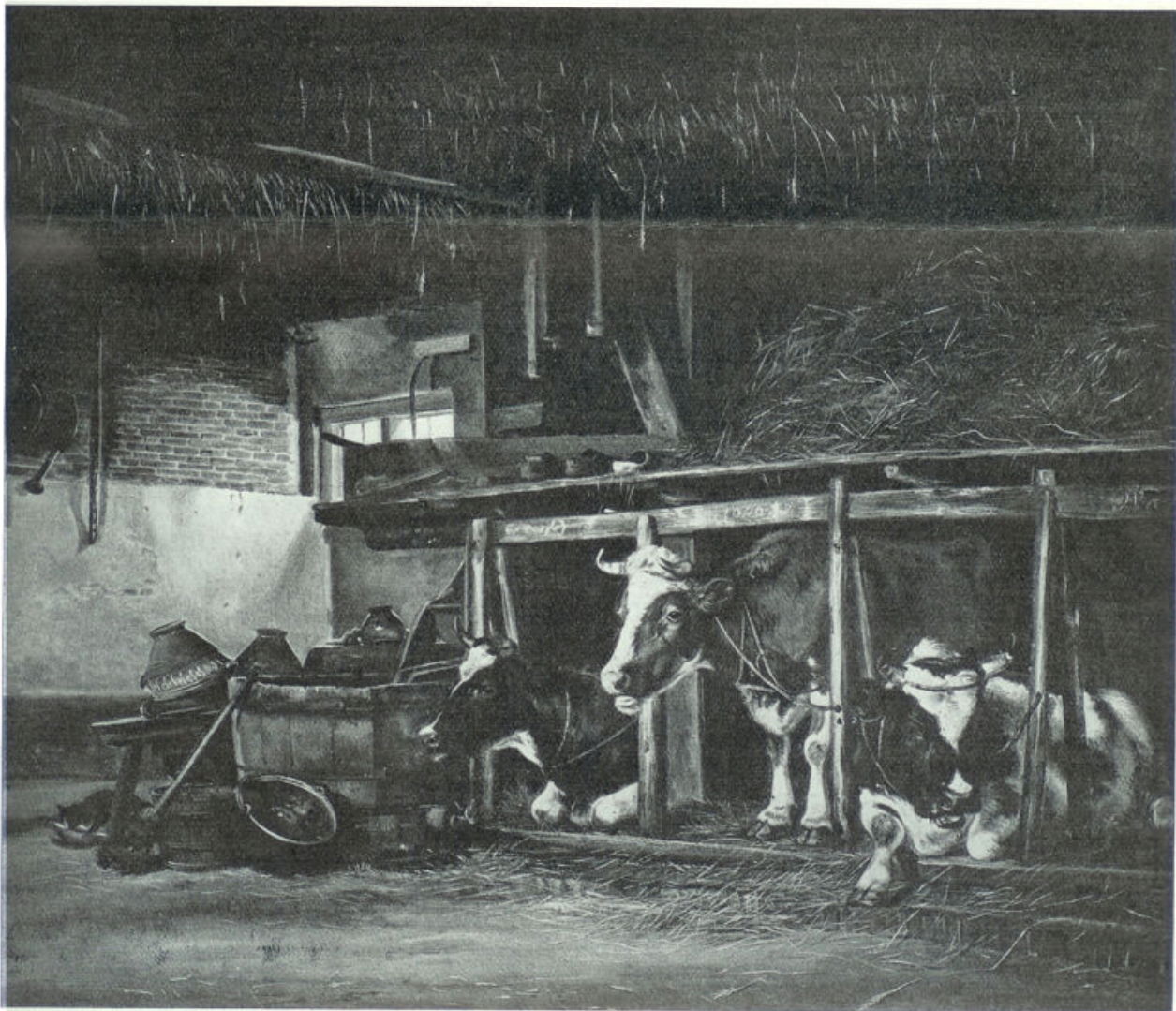
En bij het kruis leg 'k al mijn nooden neer.

Christus, de Weg, de Waarheid en het Leven,

En Gods gena — mij onverdiend gegeven.

Ik hoop, dat vele vrouwen, die het boek van Mevrouw Oliphant lezen, ook zullen gevoelen, dat er een roeping voor hen is in de gelederen van de lieflijke pelgrims van de Ster van Bethlehem.

A. v. H.—S.

Naar een schilderij van Jan van Ravenzwaay (1821)

Koestal in een oud-hollandsch boerenhuis.